

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Житомирської** області щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2021 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Житомирської області в III кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Житомирської області у III кварталі 2021 року свідчать, що респонденти очікують зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікується помірне зростання цін. Девальваційні очікування посилилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 33.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 7.7%) (графік 1), у цілому по Україні баланс відповідей – 21.5%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** 61.5% респондентів очікують, що інфляція не перевищить 7.5% (як і в попередньому кварталі), у цілому по Україні – 46.9%. **Головним чинником інфляції** респонденти продовжують називати витрати на виробництво (відзначили 100.0% респондентів) (графік 2);
- **значне посилення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 92.3% респондентів області (найвищі очікування девальвації серед регіонів) (у попередньому кварталі – 61.5%). У цілому по Україні – 70.7%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану нижчими темпами:** баланс відповідей – 20.0% (у попередньому кварталі – 33.3%) (таблиця), у цілому по Україні – 12.7%;
- **суттєве зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 66.7% (у II кварталі 2021 року – 7.7%), у цілому по Україні – 27.7%;
- **прискорення зростання інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – по 45.5% (у попередньому кварталі – 16.7% та 33.3% відповідно). У цілому по Україні – 9.7% та 19.3% відповідно;
- **зменшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 7.7% (у попередньому кварталі – 15.4%) (графік 4). У цілому по Україні прогнозується помірне збільшення кількості працівників – 2.2%;
- **стрімке зростання цін на товари/послуги, що купують і продають підприємства:** баланси відповідей – 100.0% та 69.2% відповідно (у попередньому кварталі – 84.6% та 66.7% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва більше впливатимуть ціни на сировину і матеріали та вартість трудових ресурсів (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції та на оплату праці одного найманого працівника високими темпами:** баланси відповідей – 84.6% та 76.9% відповідно (у II кварталі 2021 року – 69.2% та 75.0%) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають занадто високі ціни на сировину та матеріали, а також енергоносії та нестабільну політичну ситуацію (вплив чинника значно посилюється порівняно з попереднім опитуванням) (графік 5).

Посилились очікування щодо зростання потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам виключно в національній валюті. Оцінки щодо жорсткості умов доступу до банківських кредитів підвищилися (графік 9). Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти назвали занадто високі ставки за кредитами та наявність інших джерел фінансування (графік 10).

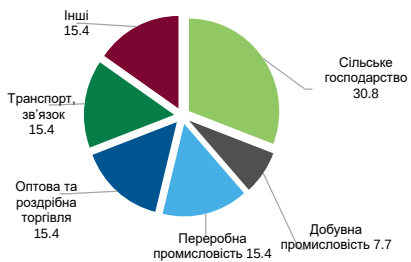
Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 97.1%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

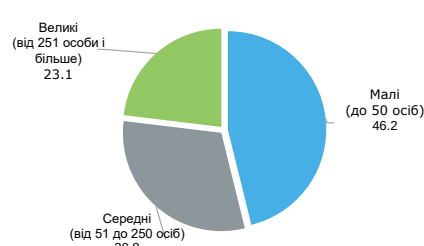
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств задовільний:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 7.7%) (графік 3). У цілому по Україні фінансово-економічний стан підприємств добрий: баланс відповідей – 7.0%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нормальний:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 11.1%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей:** баланс відповідей – 18.2% (у попередньому кварталі – 23.1%).

Паспорт вибірки^{1,2}

Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

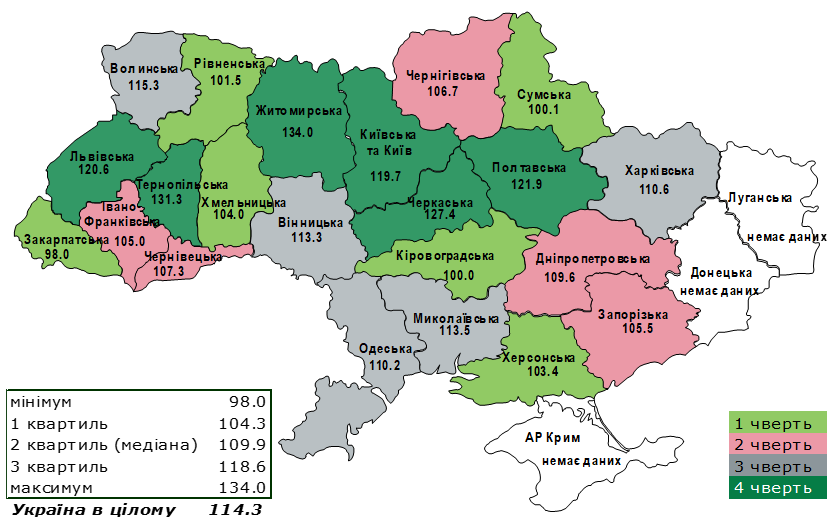

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 04–30 серпня 2021 року;
- опитано всього 13 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значень показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Житомирської області щодо ділової активності (за складовими)

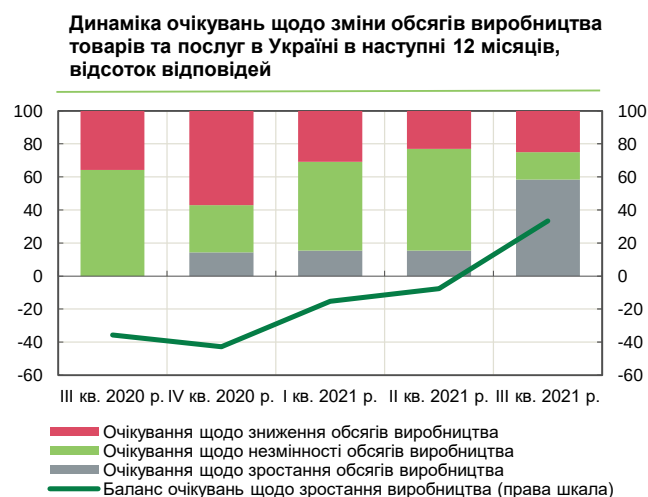
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	7.1	0.0	38.5	33.3	20.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	23.1	-7.1	23.1	7.7	66.7
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	9.1	14.3	23.1	16.7	45.5
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	25.0	30.8	30.8	33.3	45.5
кількості працівників	-7.1	-7.1	7.7	15.4	-7.7

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань (ІДО) – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

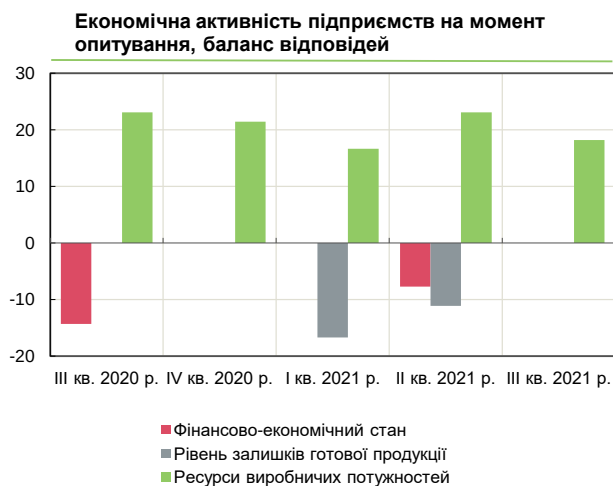
Графік 1

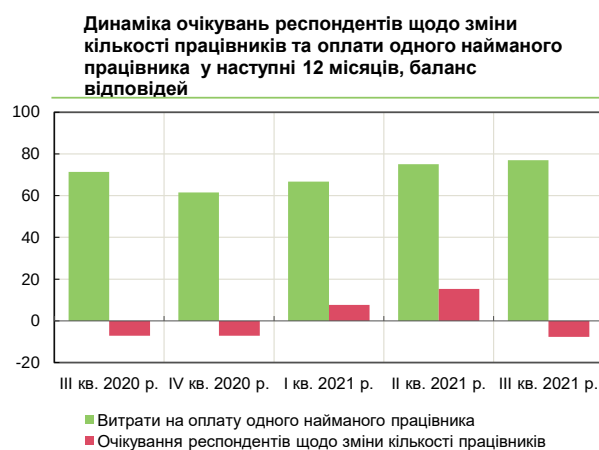
Графік 2

Графік 3

Графік 4

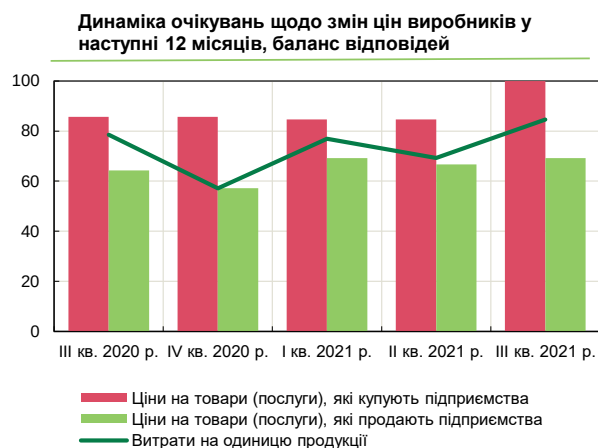

Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність, їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

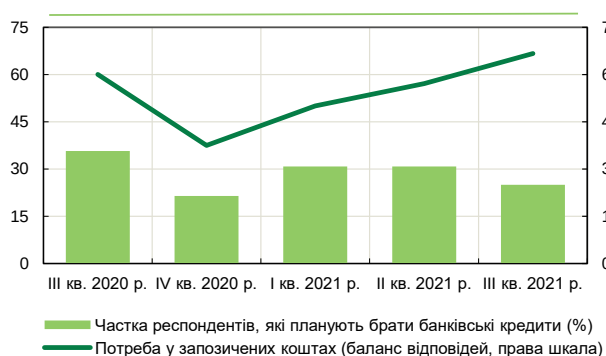
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

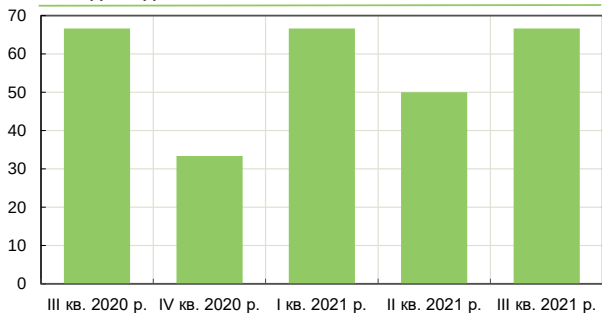
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

